

CINOBAŇSKÝ OBČASNÍK

INFORMÁCIE PRE VÁS OD NÁS

Vydáva obec Cinobaňa | ročník XVI - číslo: 2, 3 | Cena: 0,- € | www.cinobana.sk

COVID - 19

Cinobaňa v tieni pandémie

Infekčné choroby sprevádzajú človeka počas celého jeho fylogenetického aj ontogenetického vývoja. V dejinách ľudstva sa vždy zjavovali ochorenia, nezriedka s vysokou úmrtnosťou, ktoré boli pre určitú oblasť a určité spoločenstvo nové a ktoré sa často vyskytovali v epidémiách.

Posledným príkladom je koronavírus, ktorý sa z Číny rozšíril do celého sveta. Celkový počet nakazených osôb vo svete sa do konca júna 2020 počíta na milióny a počet obetí na státisíce.

Slovensko malo prvý potvrdený prípad ochorenia COVID-19 6. marca 2020. Postupne pribúdali ďalšie a v polovici marca 2020 to bolo až v desiatkach chorých denne. Do júna 2020 bolo na Slovensku oficiálne potvrdených 1521 infikovaných pacientov, z ktorých už

väčšina vyzdravela a 28 obetí. Vypuknutím vírusu COVID-19 sa prakticky zastavil bežný život na celom svete. Aby sa predišlo ďalšiemu šíreniu nákazy, bežným občanom bolo odporúčané zostať doma, izolovať sa. Po návrate zo zahraničia bola nariadená 14-dňová karanténa. Na tvár sme si museli nasadiť rúška a na ruky rukavice. Museli sme sa vyhýbať druhým a udržiavať odporúčanú vzdialenosť. Úrady obmedzili alebo zakázali cestovanie, zavreli sa školy, škôlky, zrušili sa všetky spoločenské podujatia. Väčšina zamestnávateľov dala zamestnancom home office alebo pracovné voľno.

Dokonca počas najstaršieho a najvýznamnejšieho sviatku pre kresťanov, Veľkej noci, boli nariadené prísne obmedzenia pohybu osôb až po zákaz vychádzania. Každého z nás to nejakým spôsobom zasiahlo, každý niesol dôsledky pandémie inak a

Ilustračný obrázok, zdroj internet

musel zmeniť svoje zaužívané návyky. Deti sa učili doma, z rodičov sa stali učitelia.

Zvlášť náročné obdobie to bolo pre našich seniorov, ako najohrozenejší sa nemohli stretnúť so svojimi deťmi, vnúčatami. Starí ľudia zvyčajne nemajú ani takú dostupnosť iných, náhradných „riešení“, ako sú napríklad sociálne siete, v čom sú mladí ľudia omnoho flexibilnejší a mohli naďalej zostať v kontakte „so svetom“, s priateľmi, so spolužiakmi.

Obec Cinobaňa našťastie nebola vírusom zasiahnutá. Možno tomu zabránili opatrenia, ku ktorým pristúpila obec pod vedením starostu Jozefa Melichera v čase, keď sa hrozba pandémie iba rysovala a nik netušil, čo prináša. Starosta obce prezieravo objednal ochranné rúška pre všetkých

občanov Cinobane v počte 2300 ks a pracovníci obecného úradu ich osobne distribuovali do každej domácnosti pre každého jej člena.

Obec následne priebežne počas celej pandémie pravidelne distribuovala ochranné prostriedky pre sociálne slabšie skupiny obyvateľov, zabezpečila pre seniorov a ďalšie ohrozené skupiny obyvateľov obce doručovanie nákupov z miestnych obchodov, vyberanie liekov v lekárnach v Lučenci a Poltári.

Z iniciatívy starostu boli taktiež zabezpečené ochranné pomôcky: rúška, dezinfekčné prostriedky a ochranné rukavice aj pre pracovníkov pošty, maloobchodné prevádzky v obci, pre zamestnancov základnej školy.

pokračovanie na str. 2

Foto z testovania na COVID-19. Zdroj: archív OU

PRISPEJTE AJ VY K SKVALITNENIU OBSAHU VAŠICH NOVÍN

pokračovanie zo str. 1

Keďže z dôvodu pandémie bol výkon aktivačných prác uchádzačmi o zamestnanie zo strany úradu práce pozastavený, bolo potrebné zabezpečiť udržiavanie verejných priestranstiev, a to za prísnych hygienických podmienok. Tento zvýšený nápor prác museli zabezpečiť pracovníci obecného úradu. Pracovníci obce v rámci svojich možností kontrolovali dodržiavanie karantény a používanie ochranných prostriedkov na verejnosti. Pravidelne dezinfikovali verejné priestory a informovali obyvateľov o postupoch a nových opatreniach pri ochrane pred pandémiou.

Obec Cinobaňa využila možnosť testovania na COVID 19 a dala zadarmo otestovať 150 osôb, medzi inými zamestnan-

cov obecného úradu, pošty, všetkých obchodov, zdravotného strediska a každého, kto o testovanie prejavil záujem. Ale nebolo vždy všetko jednoduché. Sú totižto medzi nami ľudia, ktorí „toto celé“ nebrali vážne, nemali štipku zodpovednosti za neprenášanie vírusu alebo žiadnu empatiu so spoluobčanmi a nedodržiavali prikázané opatrenia. Nenosili rúška na verejnosti, rukavice v obchodoch, porušovali nariadenú karanténu a v prípade upozornenia boli agresívni a vulgárni.

Obec Cinobaňa zastúpená starostom Jozefom Melichrom, preto ĎAKUJE všetkým zodpovedným obyvateľom obce za príkladné dodržiavanie nariadených opatrení, čím výrazne prispeli, že naša obec nebola pandémiou vôbec zasiahnutá.

Príprava na testovanie na COVID – 19. Zdroj: archív OÚ

RIZIKO NÁKAZY VŠAK AJ NAĎALEJ PRETRVÁVA, PRETOŽE NIEKTORÍ NAKAZENÍ NEMUSIA VYKAZOVAŤ ŽIADNE PRÍZNAKY OCHORENIA A MÔŽU HO NEVEDOME ŠÍRIŤ.

DODRŽIAVAJTE, PROSÍM, PRETO AJ NAĎALEJ VŠETKY HYGIENICKE OPATRENIA

Mgr. Peter Katona

PRE AKTUÁLNE INFORMÁCIE SLEDUJTE ÚDAJE, KTORÉ SÚ ZVEREJNENÉ NA WEBOVOM SÍDLE OBCE A NA VÝVESNÝCH TABULIACH V OBCI.

Osobnosti obce prof. ThDr. Dušan Ondrejovič

Zdroj obrázku: Evanjelická bohoslovecká fakulta

Prof. ThDr. Dušan Ondrejovič slovenský filozof a teológ, zaoberal sa výskumom protestantského myslenia.

Život človeka, tak osobný ako aj pracovný, sa zvyčajne rekapituluje pri životných jubileách. Keď sa to dotýka významnej osobnosti, je takáto rekapitulácia veľkou ctou a poctou pre tých, ktorí sa jeho pozemského

bytia nejakým spôsobom dotkli. O to viac, ak ide o človeka, ktorého životná púť je vrúcnu túžbou priblížiť sa čo najviac k Bohu a cez jeho lásku k Nemu dotýkajú sa aj nás ostatných jeho myšlienky a činy. Vážime si stopu, ktorú v nás stretnutie s takýmto človekom zanechalo, pretože jeho bohumilý odkaz je pre nás prínosom a požehnaním.

Pán profesor **Dušan Ondrejovič** sa narodil v Turíčkach ako najstarší z troch detí. Do ľudovej školy chodil v rodnej dedine. Po ukončení piateho ročníka začal študovať na Gymnázium vo Zvolene, pretože gymnázium v Lučenci patrilo v tom období Maďarom. V roku 1944 sa kvôli vojnovým udalostiam prerušilo vyučovanie na gymnázium a mladý študent obdobie rokov 1944-45 prežil doma, pomáhal rodičom na poli, pri hospodárstve, pomáhal mladším sestrám Darine a Zuzane.

V apríli 1945 nastúpil do obnoveného gymnázia v Lučenci a v

školskom roku 1948-49 zmaturoval. Po maturite sa rozhodol pre štúdium na Bohosloveckej fakulte v Bratislave a vo Viedni. Rodičia sa jeho rozhodnutiu veľmi tešili, aj keď to znamenalo odchod z rodnej obce. Domov chodil už len na prázdniny, aj to len vtedy, keď nebol na nejakej stáži. Po ukončení štúdia vo Viedni nastúpil na miesto farára v Senci, kde pôsobil 45 rokov až do roku 2003. S manželkou Miladou, ktorá učila na Gymnázium v Senci, majú tri deti. Poznal a priatelil sa okrem iných s Alexandrom Dubčekom a Milanom Rúfusom.

Z mladého kňaza sa postupne vypracoval na významného vzdelanca a osobnosť nielen evanjelickej cirkvi a .v., ale aj Slovenska.

Ako profesor na Katedre teórie náboženstva na Slovenskej evanjelickej Bohosloveckej fakulte a neskôr na Katedre filozofie a religionistiky UK vychoval desiatky evanjelických teológov. Na fakulte pôsobil od roku 1977 ako docent a od roku 1983 ako profesor. Vo funkcii dekana viedol fakultu v zlomových rokoch 1989 - 1994 a zaslúžil sa o začlenenie fakulty do rámca Univerzity Komenského v Bratislave. Je dodnes uznávaným odborníkom v oblasti evanjelickej teológie a svoje vedomosti a skúsenosti zúročil v publikačnej a redakčnej činnosti, je autorom monografií, skript a mnohých článkov. Bol predsedom Ekumenického výboru ECAV, členom pracovnej skupiny v Konferencii európskych cirkví v Ženeve a delegátom Valného zhromaždenia luteránskeho zväzu. Zastupoval ECAV na stretnutiach v Helsinkách, Budapešti, Dar es Saalame, Curitibe, Nairobi. Keď mu to pracovné aj rodinné povinnosti dovolili, rád zavítal do rodného kraja a tešil sa na stretnutie s rodákmi a priateľmi.

K jeho životnému jubileu mu za celý Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Turíčky želáme veľa Božieho požehnanja, pevnej sily a nádeje, aby naďalej verne kráčaľ za Tým, ktorý je svetlom našich životov – Pánom Ježišom Kristom.

Dušan Kíapeš

František Kreutz

12. 4. 1920 Cinobaňa-Katarínska Huta - 19. 12. 2004 Brezno

Zdroj obrázku:
Literárne informačné
centrum

Koreňmi svojho životného bytia v hornonovohradskej Cinobani, konkrétne v jej miestnej časti Katarínska Huta, je zakotvený František Kreutz (12. 4. 1920 – 19. 12. 2004 Brezno), prozaik a autor literatúry pre deti a mládež, občianskym povolaním učiteľ. František Kreutz sa narodil 12. apríla 1920 v sklárskej rodine v osade Katarínska Huta. Otec Július Kreutz (18. 1.

1871 Cinobaňa-Katarínska Huta – 23. 1. 1935 Cinobaňa-Katarínska Huta) bol uznávaným umelcom sklárskeho remesla – rytcom (graveurom). František o tom napísal: „... po otcovi som inklinoval ku knihám, výtvarnému umeniu, a najmä k dejinám“. Matka Jozefína Kreutzová, rodená Hoffmanová (14. 10. 1878 Hriňová – 11. 7. 1942 Cinobaňa-Katarínska Huta) syna viedla ku skromnosti a ovplyvnila ho aj zmyslom pre ľudový rozprávačský prejav. Svojich rodičov po odstupe rokov označil za jednoduchých a pracovitých ľudí, ktorí mu vštepovali hodnoty múdrosti, skromnosti, citu, obhajovania pravdy. František vyrastal v početnej rodine – mal troch bratov a tri sestry, pričom najstarší brat bol o 21 rokov starší. Jeho dvaja súrodenci – Mária (1906 – 1911) a Július (1908 – 1911) – v detskom veku zomreli na epidémiu.

Július Lomenčík

Stavanie mája

Ilustračný obrázok

Stavanie „májov“, tá krásna ľudová tradícia našich predkov, ktorú aj my v našej obci zachovávame ako jeden z krásnych obradov a zvykov.

V posledný aprílový večer, predvečer prvého mája, vyrástol v centre našej obce, tak ako každý rok už tradične, vysoký a pestrofarebný máj ako symbol krásy, prebúdajúceho sa života, a samozrejme lásky.

Tohtoročné stavanie mája neprebiehalo tradičným spôsobom, hoci ho sprevádzalo pekné a teplé počasie.

Nebolo vidieť žiadne deti, ktoré by vystúpili s pesničkou sprevádzané muzikou, tancom, spevom, nebolo vidno žiadnych ľudí, ktorí by si prišli spríjemniť deň účasťou na akcii, neboli škvar-káče ani pohár vina. Vinu má na tom pandémia.

Vzhľadom na vtedajšiu mimoriadnu situáciu na území Slovenskej republiky v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 sa musela aj táto tradícia prispôbiť okolnostiam.

Tak ako po minulé roky aj tento rok si stavanie mája si tradične zobrali pod patronát členovia Dobrovoľného hasičského zboru obce

Hasiči pri stavaní mája. Zdroj foto: archív OÚ

Cinobaňa. Pod vedením starostu obce Jozefa Melichera, bez prítomnosti verejnosti, za použitia predpísaných ochranných pomôcok, spoločnými silami s pomocou rebríkov a lán osadili na obnovenom obecnom námestí 20 metrov vysoký máj, ktorý sa stal počas celého mesiaca dominantou obce.

Odmenou im bol potlesk obyvateľov susediacich nehnuteľností, ktorí sa za všetkých obyvateľov obce hasičom týmto spôsobom poďakovali.

Mgr. Peter Katona

Oslava ukončenia 2. sv. vojny

Foto zdroj: archív OÚ

75. výročie ukončenia druhej svetovej vojny v Európe. Okružle výročie, ktoré by sa malo osláviť veľkolepo, účasťou stoviek ľudí, čestnou strážou pri pomníku, hymnickými piesňami či prednesom básní.

Nestalo sa. Za všetkým stál spoločný menovateľ KORONAVÍRUS!

Výročie si v skromnosti, za dodržania podmienok, pripomenuli pietnym aktom starosta obce Cinobaňa, pracovníci Obecného úradu Cinobaňa, za prítomnosti vedúcich predstaviteľov Protifašistických bojovníkov

ZO Cinobaňa položením vencov na námestí pri pamätníku.

Tradičný pietny akt pre pandémiu koronavírusu prebehol bez divákov a s obmedzeným počtom účastníkov, ktorí prichádzali postupne v intervaloch a po položení vencov a minúte ticha odchádzali.

Mgr. Peter Katona

Foto zdroj: archív OÚ

SODB 2+21 SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

Po desiatich rokoch Slovenská republika znova spúšťa Sčítanie obyvateľov, domov a bytov.

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov je jedno z najvýznamnejších štatistických zisťovaní nielen u nás, ale i vo svete. Sčítanie je obsahovo najrozsiahlejšie štatistické zisťovanie s najdlhšou históriou, ktoré v Slovenskej republike upravuje osobitný zákon s viac ako 100-ročnou tradíciou. Koná sa každých 10 rokov. Svojou prípravou a realizáciou patrí k najnáročnejším štatistickým zisťovaniám.

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021 je integrovaným a plne elektronickým sčítaním.

Základom tohto sčítania je znížiť zaťaženie respondentov a nezasahovať do ich súkromia. Rozsah a spôsob vykonania sčítania na Slovensku určuje Zákon č. 223/2019 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021. Sčítaním sa zisťujú údaje o obyvateľoch Slovenskej republiky a domoch a bytoch na území Slovenskej republiky. Rozhodujúcim okamihom sčítania je poľnoc z 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021. K tomuto okamihu sa musia vzťahovať údaje zisťované počas doby sčítania obyvateľov, domov a bytov, teda údaje, ktoré obec alebo obyvateľ uvedie v sčítacom formulári.

Sčítanie je realizované v dvoch etapách, sčítanie domov a bytov a sčítanie obyvateľov. Sčítanie domov a bytov sa uskutoční v dobe od 1. júna 2020 do 12. februára 2021. Predmetom sčítania domov a bytov sú všetky domy, všetky byty v budovách bez ohľadu na to, či sú obývané alebo neobývané a iné obydliá obývané k rozhodujúceho okamihu sčítania nachádzajúce sa na území

SR. Sčítaním domov a bytov sú poverené obce SR. V súvislosti so sčítaním domov a bytov môže obec požiadať obyvateľov domov a bytov o súčinnosť v prípade, že údajmi, ktoré sú predmetom sčítania nedisponuje. V prípade, že sa tak stane, budú obyvatelia vyzvaní zo strany obce o poskytnutie údajov. Sčítanie obyvateľov sa uskutoční v dobe od 15. februára 2021 do 31. marca 2021. Povinnosť sčítať sa vyplnením sčítacieho formulára majú všetci obyvatelia Slovenskej republiky. Pre účely sčítania sa obyvateľom rozumie každý, kto má v Slovenskej republike trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt. Obyvateľom sa zároveň rozumie aj občan Európskej únie, ktorý má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt. Za neploletého obyvateľa a za obyvateľa, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony, má povinnosť vyplniť sčítací formulár jeho zákonný zástupca. Obyvateľ má možnosť sčítať sa sám alebo využiť služby asistovaného sčítania.

Mgr. Andrea Thuranská

Keď červený kohút zakikiríka

Oheň, čo pre nás znamená? Teplo, svetlo, príjemné posedenie pri táboráku. Oheň má široké spektrum pôsobenia na ľudskú spokojnosť. Oheň dokáže rovnako dobre pomáhať, ako aj ničiť.

V zajatí moderných betónovými stavieb už nepociťujeme strach z vyhasnutia pahreby, čo v dávnej minulosti znamenalo zimu a hlad pre celý rod. Nepoznáme strach gazdu, kto-

rému červený kohút zakikiríkal nad gazdovstvom či stodolou plnou sena. Skrotili sme oheň do tepla radiátorov, na naše požiadanie z plynového kotla či sporáka vyšľahne i zhasne plameň. Oheň, ktorý si v moderných výdobytkoch prenášame všade so sebou, sa stal takmer bezcenným tovarom, ľahko dostupným každému, aj deťom. V modernej dobe často zabúdame na múdrosť predkov v prísloví „dobrý pomocník, zlý pán“. Dôkazom toho sú aj požiare, ktoré tento rok už trikrát šarapati-

li v našej obci.

22.03.2020 sa rozho-rel požiar nevyužívaných priestorov v areáli kultúrneho domu v Katarínskej Hute s rizikom rozšírenia na príľahlú budovu bytového domu a kultúrneho domu. Požiar sa podarilo uhasiť až za hodinu privolaným hasičom z HaZZ Poltár, ktorým asistovali hasiči z DHZO Cinobaňa. Už na druhý deň **23.03.2020** museli hasiči zasahovať znova. Požiar motorového vozidla v obývanej oblasti v Katarínskej Hute z dôvodu pravdepodobne úmyselného podpálenia ohrozoval susediace obytné budovy, garáže a príľahlý les. Zasahovať museli dve požiarne družstvá, HAZZ Poltár spolu s DHZO Cinobaňa.

Foto zdroj: archív OÚ

Foto zdroj: archív OÚ

O mesiac **23.04.2020** sme hasičské sirény počuli znova. Vypukol obzvlášť silný požiar nebytových priestorov v bytovom dome v centre obce Cinobaňa, s vysokou hrozbou prenesenia požiaru na bytové priestory. Horeli tu pivničné priestory, zrejme z dôvodu neúmyselného zapálenia hrajúcich sa detí so zápalkami. Tu už došlo aj k zraneniu osôb a k zasahujúcim hasičom musela byť privolaná aj záchranná služba. Trvalo takmer 3 hodiny, kým sa zasahujúcim hasičom DHZO Cinobaňa a HaZZ Poltár podarilo požiar uhasiť.

Smutná bilancia, keď si uvedomíme, že toľko požiarov bolo za prvých 6 mesiacov. Na margo uvedeného si dovoľím malú úvahu.

Nekoko sme si v poslednej dobe zvykli na dobrovoľných hasičov pozeráť len ako na folklór, ako na niečo, bez čoho by sme mohli existovať. Viac sa zaujímame o futbalistov, hudobníkov či politiku. Ale na uvedených prípadoch vidíme, že DHZO je skutočná, plnohodnotná a potrebná zložka záchranného systému, ktorá chráni naše hodnoty, zdravie či životy.

zbm. Mgr. Peter Katona - veliteľ DHZO

S MATICOU / vedieť viac...

Andrej Braxatoris Sládkovič 200. výročie narodenia

Čas hviezdy zrá-
ňa, more vysuší,

Čas city stiera
z blažených duší,

Čas všetko zhubí
aj spraví.

**Andrej Braxatoris, básnickým me-
nom Sládkovič, sa narodil v staro-
bylej Krupine 30. marca 1820 ako
ôsme dieťa v rodine Ondreja Bra-
xatorisa a Terézie rodenej Barto-
lomeidesovej.**

V Krupine navštevoval ľudovú
evanjelickú školu, neskôr i Katolíck-
ke pianistické gymnázium, potom
pokračoval na štúdiách v Banskej

Štiavnici s krátkou učiteľskou pre-
stávkou v obci Zadzaný.

Po návrate sa zoznámil s Máriou
Pišlovou a medzi nimi rozkvitol
kvet lásky. Po štúdiách v Bratislave
s prednáškami Ľudovíta Štúra a
pobyte v Banskej Hodruši absolvo-
val rok štúdií na nemeckej univer-
zite v Halle. Tam sa dozvedel o
strate svojej milej. MARÍNA sa vy-
dala za boháča a jemu ostali spo-
mienky a obraz zakliatej krásy. Tie
zvečnil do rovnomernej básnickej
skladby MARÍNA, vydané v roku
1846.

Napísal i ďalšie výnimočné diela
slovenskej literatúry – Detvan, gróf
Mikuláš Šubič Zrinsky na Sihoti.
Neskôr bol vysvätený za evanjelic-
kého kňaza a našiel si novú lásku.
V roku 1847 sa oženil s Antóniou
Júliou Sekovičovou. Najprv pôso-
bil ako správca farnosti v Hrochoti,

napokon získal miesto zborového
farára v Radvani nad Hronom, kde
dožil svoju životnú púť a zomrel 20.
apríla 1872.

Andrej Sládkovič inšpiroval celé
generácie mladých ľudí. Je živý
duchom, ktorý je vzorom v práci i v
živote. Je po ňom pomenovaná
planétka (4781) Sládkovič aj gym-
názium v Banskej Bystrici, aj v
Krupine. V Krupine je po ňom po-
menované aj múzeum, ulica a
park.

Jeho syn, Martin Miloš Braxatoris
tiež evanjelický kňaz, bol známy
básnik, redaktor a prekladateľ.
Jeho vnukom bol libretista a textár
Pavol Braxatoris, spoluzakladateľ
slovenskej operety a známy spolu-
tvorca operiet s Gejzom Dusíkom,
ako napr. Modrá ruža, Pod cudzou
vlajkou a ďalších. Ďalším potom-
kom bola Alexandra Braxatorisová
(slovenská dramaturgička, prekla-
dateľka, libretistka) a Zora Braxa-
torisová. Manžel dcéry Eleny bol
Jozef Jaroslav Hodža.

Spracoval: Jozef Varga

OSPRAVEDLNENIE SPOMIENKY I.

V článku s názvom „**Keď sa sloboda rodila**“ nebolo
správne označené citovanie pôvodného textu – ok-
rem úvodného slova vytlačeného hrubým typom
písma ide o redakčne upravený prepis spomienok
Mgr. Jána Štiegela.

Začiatok a koniec citácie bol v tlačenej podobe novín
nesprávne upravený, za čo sa autorovi ospravedlňu-
jeme, a zároveň pripomínáme, že autorom spomien-
nok je **Mgr. Ján Štiegel.**

V seriáli „spomienky“ sme sa rozhodli nepokra-
čovať.

OZNAM

V rámci starostlivosti o zdravotný stav v domácom prostredí,
pacienti, ktorí sú prepustení z nemocničnej liečby, prípadne
tí, čo potrebujú, napr. odber krvi, ošetrenie rán alebo majú
akékoľvek zdravotné problémy a nevedia sa dostať
k lekárovi, zo zdravotných dôvodov ležiaci pacienti, pacienti
s obmedzenou pohyblivosťou majú možnosť požiadať
„**ADOS**“ službu priamo **na t.č. 0918 529 432**. Ošetrenia sú
na odporúčenie lekára. ADOS služba má prevádzku na
zdravotnom stredisku v Cinobani. Služby sú hradené zdra-
votnou poisťovňou, v ktorej je pacient prihlásený. Za po-
skytnutie zdravotnej služby sa **neplatí**.

PLÁN ZASADNUTÍ OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA CINOBAŇA V ROKU 2020

24. 09. 2020 (štvrtok) Kultúrny dom Cinobaňa
19.11. 2020 (štvrtok) Kultúrny dom Cinobaňa
10. 12. 2020 (štvrtok) Obecný úrad Cinobaňa

TERÉNNA SOCIÁLNA PRÁCA v obci

Od **6. februára 2020** pokračuje Obec Cinobaňa v realizácii terénnej
sociálnej práce v rámci Národného projektu **Podpora a zvyšovanie
kvality terénnej sociálnej práce** financovaného z prostriedkov Euró-
pskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.
Projekt nadväzuje na národný projekt Terénna sociálna práca v obciach
realizovaný v rokoch 2012 až 2015 a Terénna sociálna práca v obciach I,
realizovaný v rokoch 2015 až 2019.

IA MPSVR SR

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ
PROGRAM
ĽUDSKÉ
ZDROJE

Výkon terénnej sociálnej práce zabezpečujú:

Mgr. Peter Katona

Marek Berký

kontakt: 0915 88 62 82, 0915 88 62 83, e-mail: tsp@cinobana.sk

TÉMA

Odpady a život v našej obci, okrem práv máme aj povinnosti

Nakladanie s odpadmi, večná téma, ku ktorej je potrebné vždy sa vracieť. Keďže sa v poslednej dobe kopia problémy s čiernymi skládkami, pripomínáme niekoľko bodov VZN 7/2016, ktorým sa upravuje spôsob nakladania s odpadmi v našej obci.

Každý je povinný nakladať s komunálnym odpadom alebo inak s ním zaobchádzať takým spôsobom, ktorý neohrozuje zdravie ľudí a nepoškodzuje životné prostredie a to tak, aby nedochádzalo k:

- a) riziku znečistenia vody, ovzdušia, pôdy, rastlín a živočíchov,
- b) obťažovaniu okolia hlukom alebo zápachom
- c) nepriaznivému vplyvu na krajinu alebo miesta osobitného významu.

Zakazuje sa :

- a) uložiť alebo ponechať komunálny odpad na inom mieste ako na mieste na to určenom v súlade so zákonom a týmto VZN
- b) zneškodniť komunálny odpad alebo zhodnotiť odpad inak, ako v súlade so zákonom o odpadoch
- c) zneškodniť komunálny odpad ukladaním do povrchových nádrží (napr. jám, odkalísk), vypúšťaním a vhadzovaním do vodného recipienta
- d) vykonávať bez súhlasu orgánu štátnej správy

odpadového hospodárstva alebo v rozpore s ním činnosť, na ktorú sa súhlas vyžaduje,

e) riediť alebo zmiešavať komunálne odpady s cieľom dosiahnuť hraničné hodnoty koncentrácie škodlivých látok,

f) zneškodňovať spaľovaním biologicky rozložiteľný odpad s výnimkou prípadu, na ktorý bol vydaný súhlas podľa zákona o odpadoch,

g) spaľovať komunálny odpad na voľnom priestranstve a vo vykurovacích zariadeniach a v domácnostiach,

h) ukladať do zberných nádob určených obcou na zber zmesového komunálneho odpadu iný odpad ako zmesový komunálny odpad a do zberných nádob určených na triedený zber komunálneho odpadu zložku komunálneho odpadu, pre ktorú nie je nádoba určená,

i) vykonávať zber oddelene zbieraných zložiek komunálnych

odpadov (odpady z obalov a neobalových výrobkov, elektroodpad z domácností, použité batérie a akumulátory) bez zariadenia na zber odpadov osobou, ktorá nespĺňa požiadavky podľa zákona a nemá na túto činnosť uzavretú zmluvu s obcou.

Pôvodca komunálnych odpadov je povinný:

a) nakladať alebo inak s nimi zaobchádzať v súlade s VZN obce,

b) zapojiť sa do systému zberu komunálnych odpadov v obci

c) užívať zberné nádoby zodpovedajúce systému zberu komunálnych odpadov v obci,

d) ukladať zmesový komunálny odpad, oddelene zbierané zložky komunálneho odpadu a drobné stavebné odpady na účely ich zberu na miesta určené obcou a do zberných nádob zodpovedajúcich

Foto zdroj: archív OÚ

K pravidelnému porušeniu VZN dochádza na stojisku v Maši pri ihrisku.

systému zberu komunálnych odpadov v obci,

e) ak ide o pôvodcu, ktorý nie je zapojený do systému zberu, zapojiť sa do neho a prihlásiť sa na obecnom úrade najneskôr do doby jedného mesiaca od vzniku povinnosti ukladať poplatok za komunálny odpad.

Mgr. Peter Katona

NESPAĽUJME ODPADY !!!

Od jesene do jari sa slovenský vidiek ponára do sivého dymového šatu. Na vykurovanie sa používa nielen drevo, ale aj plasty a iný odpad. SPAĽOVANÍM ODPADU KONÁME PROTIZÁKONNE,

odpady nepatria do ohňa, pri spaľovaní plastov sa do ovzdušia dostávajú:

Ťažké kovy: (kadmium, zinok) spôsobujú vrodené chyby u novorodencov, rakovinu a kontaminujú pôdu.

Oxid uhoľnatý: (CO) jedovatý plyn zapríčiňuje najviac otráv v histórii

ľudstva. **Ftaláty:** sú v plastoch ako zmäkčovadlá, vyvolávajú hormonálne a reprodukčné poruchy.

Monoméry plastov: (etylén) vzniká pri spaľovaní polyetylénu, (propylén) a (styren) pri spaľovaní polystyrénu vo vysokých koncentráciách sú jedovaté, narkotické, majú vplyv na nervovú sústavu a krvný obeh.

Zlúčeniny chlóru: vznikajú pri

spaľovaní PVC a všetkého, čo obsahuje chlór (chlorovodík), silne dráždi dýchacie cesty (vinylchlorid), jedovatý, rakovinotvorný, (dioxíny) sú silno mutagénne a rakovinotvorné. (Plynny chlór a fosgén) vedú k poleptaniu pľúc a k smrti, v prvej svetovej vojne boli použité ako bojové plyny.

Mgr. Peter Katona

Neporiadok, bordel, špina ...

Foto zdroj: Július Jarábek

Keď sa v roku 2014 rozhodovalo o výstavbe prístrešku na Striebornej, predchádzalo tomu mnoho námietok, opodstatnení, opatrení. Všetky problémy sa prekonali a doriešili a podarilo sa tento prístrešok vybudovať. Aby slúžil turistom, návštevníkom tohto kopca, či miestnym občanom na relax či posedenie. Táto stavba zožala množstvo pochvalných vyjadrení od užívateľov. Žiaľ, turisti, ktorí oceňujú jej postavenie aj ako prípadný azyl v nepriaznivom počasi a správajú sa k nej ústretovo a priateľsky, sú sklamaní správaním sa niektorých skupín ľudí, ktorí po sebe zanechávajú neporiadok a robia si tam smetisko.

Keď sa prístrešok uvádzal do prevádzky, chceli tam umiestniť smetný kôš na odpadky. Vtedy som sa postavil zásadne proti. Pretože turisti si svoj odpad odnesú so sebou domov a tí ostatní by naplnili ponúknuté nádoby na smeti. Je to

predsa pohodlné. A tu sa pýtam: kto by to po nich zväzal z kopca dolu? Takže to začali riešiť po svojom. Vynesú si na kopec množstvo fliaš, dokonca aj plastové štýlové poháriky „tzv. šňáky“ a jedno plastové vreco. Do toho odpad napracú a zakvačia ho na prístrešok. Vôbec sa neunúvajú s tým, aby toto vreco zniesli dolu. Všetci on sa nájde nejaký blbec (to sú tí turisti, ktorí to robia pre to, aby príroda nebola smetiskom), ktorý to po nich odprace. A oni si tento luxus možno vyviezli hore autom ...

Pri mojej marcovej návšteve sme spolu s Ondrom Kučerom museli upratať rozbité ohnište a dolu sme zniesli spomínané vreco odpadu a jedno ďalšie sme naplnili zberom odpadkov popri zväznici.

Už som to tu písal neraz, a znovu to musím napísať: sme bordelársky národ a bol by som rád, keby sa podarilo odhaliť „tieto špiny“, aby mohli byť verejne pranierované.

Júlio Jarábek

Poplatky za vývoz smetí

Ilustračný obrázok

Možno ste si aj napriek pandémie všimli, že poplatky za vývoz tuhého (alebo zmiešaného) komunálneho odpadu (ďalej TKO) aj v našej obci stúpili. Nebolo to dramatické navýšenie ako v iných obciach, ale bolo. Je to normálna vec, veď náklady aj príjmy stúpajú, ceny sa musia dorovnávať. Už vás počujem, ako lamentujete, že prečo to obec nedotuje viac. Musím pripomenúť, že obec tie odpady neprodukuje! Produkuje ich

vy sami. A v takých množstvách, že človek musí otvárať ústa. Mimochodom, dotácia obce na vývoz TKO ide z peňazí nás všetkých. Teda aj tých, čo poctivo triedia svoje odpady a tým podstatne znižujú množstvo odpadu, ktorý ide na skládkovanie. **Treba si uvedomiť jedno: čím viac odpadu vytriedime, tým menej ho treba skládkovať. A samozrejme platiť. Za vytriedený neplatíme nič.**

A tu je kameň úrazu. Pretože platím veľa kvôli tým, ktorí netriedia a produkujú veľké množstvá odpadu! Oficiálne týmto žiadam obecné zastupiteľstvo, aby sa začalo zaoberať zmenou spôsobu triedenia a zberu odpadov tak, aby množstvá TKO a vytriedených

odpadov boli konkrétne podľa jednotlivých rodín. A aby vyprodukované množstvo bolo zohľadnené aj vo výbere poplatkov za TKO. Viem, keď sa zavádzali tieto paušálne platby, myslelo sa na zníženie čiernych skládok. Všetkým – keď si zaplatím, nemusím vyhadzovať do prírody. Žiaľ, nesplnilo to účel a množstvo čiernych skládok a odpadov po okolí potvrdzuje, že takto to nefunguje. Na západnom Slovensku už niektoré obce prevádzkujú digitálne čítačky vysypačných kuka nádob priamo na vývozných vozidlách. Áno, digitalizácii sa nevyhneme a toto je jeden zo spôsobov, ako ustriechnuť produkciu TKO. Treba sa učiť tam, kde to už majú za sebou a fungujú. Ponúkam týmto svoju pomoc pri riešení tohto problému. Každá kuka nádoba niekomu patrí, a preto nemôže byť problém výpo-

čtu konkrétneho množstva. A aby som bol u niektorých blbec (čo mi až tak nevádi, keď lobbujem za dobrú vec), tak navrhujem zvýšiť poplatky za vývoz TKO podstatne viac, než dnes. Pretože, žiaľ, Slovákovi poriadku naučíme len cez jeho peňaženku. Ale – ináč to nezmeníme. Je to téma, o ktorej by sa dali písať celé romány, takže som to napísal len takto v krátkosti, aby ste sa trochu zamysleli nad svojim spotrebným spôsobom života. A tí starší zaspomínali na časy, keď mlieko sa čapovalo z veľkých hliníkových nádob odmerkou do prinesených „kantičiek“, neskôr sa do obchodu nosili čisté použité zálohované fľaše z mlieka, piva, minerálky, vína. Poviete si, čo bolo – bolo. Ale naozaj to bol zlý systém? Ja osobne si myslím, že nie všetko z minulosti bolo zlé. **Julo Jarábek**

Doma čisto, mimo domu smetisko

Naša obec už niekoľko rokov zabezpečuje separovanie odpadu prostredníctvom rozmiestnených plastových 1100 l kontajnerov rôznej farby, kde môžete separovať sklo, papier, plasty, plechovky a iné. Obec organizuje každý rok minimálne dvakrát odvoz elektro-nického odpadu a iných odpadov. No napriek všetkým týmto činnostiam a opatreniam niektorí

občania bez rozpakov vyvezú rôznyi odpad niekde za dedinu a vysypú ho tam, kde ich to napadne. To, že tým porušujú zákon, ich nezaujímá. Hlavne, že majú doma čisto a nezaujímá ich, na či pozemok to vlastne vyviezli. Pravidelne nachádzame množstvo takto nelegálne až arogantne vyvezeného odpadu. Nerozumieme konaniu týchto občanov, po vytriedení

Foto zdroj: Peter Imrovič

a malej úprave odpad možno uložiť tam, kam patrí. Veď za vývoz a zneškodnenie odpadu platíme všetci. Platí sa na základe toho, že máme v obci trvalý pobyt a nie za množstvo vyprodukovaného odpadu. Veď stačí v deň vývozu vyložiť vrec s odpadom ku smetnej nádobe, alebo počkať na organizovaný vývoz, ako je to v prípade elektrického odpadu. **Likvidácia divokých skládok stojí nemálo peňazí – našich peňazí.**

Našťastie stále sa nájdu v našej obci ľudia, ktorým nie je ľahostajné ich životné prostredie, sú ochotní investovať svoj čas, peniaze, aby takúto divokú skládku zlikvidovali.

Peto Imrovič s partiou zorganizovali 17. mája 2020 brigádu, aby zlikvidovali odpad vyvezený na Brezine, ktorého bolo z každého druhu za plnú vlečku.

Týmto spôsobom sa im chceme poďakovať za túto nasledovania hodnú iniciatívu.

Mgr. Peter Katona

Foto zdroj: Peter Imrovič

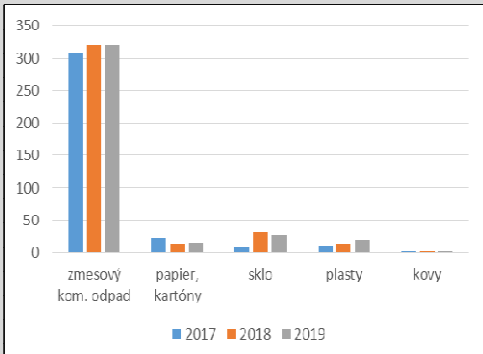
Prehľad odpadov za Cinobaňu

Množstvo odpadu na jedného občana sa zvyšuje aj z dôvodu úbytku obyvateľov obce. Aj keď celkové množstvo vyprodukovaných odpadov oproti predošlému roku trochu kleslo, ešte vždy je zlý pomer vytriedeného odpadu v pomere so zmesovým komunálnym odpadom. Som presvedčený, že pri troche zodpovednosti by sa toto číslo dalo podstatne znížiť. Čísla v tabuľke sú v tonách. V súčtoch sú započítané všetky druhy odpadov. Okrem vytiah-

nutých aj šatstvo a textil, bioodpad, jedlé tuky a oleje, objemný odpad, VKM, elektroodpad, pneumatiky, farby, nebezpečný odpad, batérie, atď.

Julo Jarábek

druh odpadu	2017	2018	2019
zmesový kom. odpad	307,7	320	320,3
papier, kartóny	21,2	13,7	14,1
sklo	9,2	32	27,8
plasty	10,5	12,6	18,6
kovy	0,4	0,5	0,6
s p o l u	376,6	411,3	394,1

RETRO SERIÁL

Cestovanie

Verejnú hromadnú dopravu využívam od svojich 15-tych rokov. Vtedy som začal chodiť do školy mimo svojho bydliska. Kvalita cestovania nebola na takej úrovni ako dnes, ale mladým chalanom to nevadilo. Vždy bola počas cestovania sranda.

S nostalgiou spomínam na časy, keď som chodil za kamarátmi do Cinobane. Väčšinou vlakom, pretože to bolo lacnejšie a študent vždy „smrdel grošom“. Čo na tom, že vlak chodil do Lučenca okľukou cez Brezničku a muselo sa počas prestupu mrznúť na peróne. Veľakrát sa stalo, že polnočným spojom som cestoval sám a obsluhovali ma motor vodič, vlakvedúci a sprievodca. Ak som nestihol tento spoj, tak zostávala iba možnosť ísť nocou pešo do Lovinobane a odtiaľ ísť ranný spoj. Po trati premával motorový vozeň (ľudovo motorka, slangovo Hurvínek). Poháňal ho motor Tatra, mal mechanickú prevodovku, cestujúci mali k dispozícii drevené lavice. V zime bol vykurovaný nezávislým kúrením (búfikom). To neplatilo pre prívesný vozeň (ťahaný na trati Lučenec-Utekáč), pretože v tom boli liatinové kachličky a pri nich kopec uhlia. Cestujúci si väčšinou prikladali sami. Preskočil som obdobie, kedy vlaky

Ilustračný obrázok, zdroj internet

boli ťahané parnými lokomotívami a cestovanie do Rimavskej Soboty cez Poltár bolo zaujímavé. 30-kilometrová cesta trvala snáď aj 3 hodiny, pretože vlak bol kombinovaný s nákladnými vozňami a na staniciach vždy posunoval nákladné vozne (Kalinovo-magnezitka, Breznička-tehelne, Maštinec-šľavica, Hrnčiarске Zalužany-šamotka). V Poltári samozrejme prepájanie lokomotívy na druhý koniec vlaku. Z Poltára smerom na Maštinec vlak išiel tak pomaly, že cestujúci za jazdy vyskakovali von a zbierali popri ňom hríby ☺.

Ale z Cinobane ľudia cestovali väčšinou do Lučenca a rýchlejší spôsob bol autobus. Na trati kedysi jazdili Škody 706 RTO (najkrajšie autobusy všetkých čias u nás). Ich kapacita bola menšia ako u súčasných autobusov, preto na niektorých spojoch ťahali za sebou osobný príves. Ten sa pripájal, resp. odpájal v Točnici. Tieto autobusy mali jedny dvere asi v štvrtine vozidla. Vedľa vodiča bol ohromný kryt motora. Lístky vydával sprievodca, ktorý mal štočky rôznych cenových relácií na linke a „vyšťikával“ do nich tri dierky - dátum a číslo spoja a číslo výstupnej zastávky.

Koncom 70-tych rokov tieto vozidlá postupne vymenili Karosy ŠL 11. Mali jedny dvere vpredu a jedny v polovici vozidla. To bol prelom, pretože motor mali uložený medzi nápravami pod podlahou a nezasahoval do priestoru pre cestujúcich. A táto zmena priniesla aj ďalšiu novinku: sprievodcovia sa stali zbytočnými a lístky predávali vodiči. Najskôr šťikané z bločkov, ale tie rýchlo nahradili strojčeky Setright, na ktorých vodič nastavil potrebné údaje a otočením

Ilustračný obrázok, zdroj internet

kľuky lístok „vyliezol“ zo strojčeka.

Ďalšia generácia autobusov boli Karosy rady LC 735, u ktorých bolo najväčšou konštrukčnou zmenou umiestnenie motora za zadnú nápravu. A po nich množstvo typov súčasných autobusov IVECO či SOR. Pri týchto medzigeneračných výmenách vždy dochádzalo k zlepšeniu pohodlia pre cestujúcich. Či vo forme pohodlnejších sedadiel, lepšieho kúrenia v zime alebo klimatizácie v lete.

Záverom chcem len zaspomínať na kvalitu ciest. Obchvat Lučenca sa budoval v 60-tych rokoch. Dovtedy celý tranzit smeroval cez Vidinú a hlavnú cestu a pokračoval cez opatovské serpentíny (v mieste dnešného nadjazdu) a Dolnú Slatinku do Pincinej. Cesty boli podstatne užšie ako teraz a na veľa miestach boli tzv. mačacie hlavy (čadičové kocky). Aj keď takýto povrch bol nebezpečný (hlavne v daždi), cesty boli tak pevné, že slúžili ako podklad pre dnešné cesty. Mačacie hlavy boli v Lučenci od Vajanského ulice celou Opatovou, boli na pincinskom kopci, celou Mýtnou, cez Pánické Dravce, atď.

Aj takto ľudia cestovali ...

Ak sa vám fejtónový spôsob týchto retro spomienok páči, budem rád, keď mi dáte tipy na ďalšie témy na spracovanie.

Ďakujem

Júlio Jarábek

Konečne

Keď mi kedysi niekdajšia starostka obce pani Švikruhová vravela, že už budeme mať novú cestu do Lovinobane, širokú 5 metrov, tak som sa pousmial. Iba som poznamenal, že by stačila aj 3-metrová, ale aby bola. Odvtedy prešlo okolo 10 rokov a v krajských novinách som si všimol krátku správu o tom, že sa budú rekonštruovať niektoré úseky ciest 3. triedy. A v zozname bola aj vyše 6-kilometrová cesta Lovinobaňa – Cinobaňa. Ako tvrdý pesimista som tomu stále neveril. A hlavne po tom, ako na jar prepukla coronakríza.

No, ale čo čert nechcel, nemožné sa stalo skutočnosťou. Už teraz, keď čítate tento príspěvok, je cesta do Lovinobane nová. Ja som si dal námahu a chodil som sledovať priebeh prác. Pre lepší prehľad vám v krátkosti popíšem, ako prebiehala rekonštrukcia. Najprv boli rozšírené a vyčistené krajnice. Potom prišli na rad frézovacie mašiny (nazval som ich kultivátory), ktoré zvyšky asfaltu aj s časťou podkladu

Foto zdroj: Júlio Jarábek

vého makadamu odfrézovali. Táto hmota bola následne po jej rozhrnutí použitá ako podklad budúceho koberca. Tento podklad bol následne spevnený suchou cementovou zmesou, ktorá bola do neho „kultivátorom“ zapracovaná a následne uvalcovaná do roviny. Táto technológia je údajne nová a nevyžaduje dopravné náklady na prepravu materiálu – jedná sa o opätovné spracovanie pôvodného materiálu. Neskôr nasledovala (v čase písania článku iba informácia o budúcom technologickom postupe) penetrácia a následná aplikácia asfaltového koberca. Tu chcem spomenúť, že koberec sa

bude klást' naraz na celú šírku, čo je výhodou kvôli tomu, že v strede vozovky nevzniknú spoje, ktoré obyčajne bývajú miestom, kde sa dostáva voda a ich rozmŕzaním sa cesta rozpadá. No, a nakoniec pravdepodobne príde úprava krajníc a rigolov, osadenie pätníkov, dopravného značenia a možno aj namaľujú čiaru.

Za to, že po desiatkach rokov vyhovára sa, že pozemky pod cestou nie

sú majetkovo vysporiadané, sa to jednoducho – dalo. Veľkú zásluhu na tom majú a patrí im veľké poďakovanie poslanci VÚC v Banskej Bystrici Ing. Ján Chromek, MUDr. Andrea Baníková a zástupkyňa Regionálnej správy ciest v Banskej Bystrici Ing. Arch. Anna Václavíková. Verím, že tento stav si už môžete naživo skontrolovať a nová cesta skvalitní prístup na hlavnú cestu na Zvolen nielen nám, ale aj občanom z okolia Poltára a Málinca. Jediným tankodromom tak zostane prejazd cez Turíčky a Cinobaňu ...

Júlio Jarábek

Kostolná veža zmenila svoju tvár

Viacerí z vás postrehli, že veža a strecha na evanjelickom a. v. kostole zmenila svoj vzhľad.

Foto zdroj: Július Jarábek

Pred rokom, keď naša cinoban-ská dedinka oslavovala krásne jubileum, boli na našom kostolíku osadené vežové hodiny. Mladý horolezec zistil, že strešná krytina na veži kostola je značne poškodená a bolo by potrebné na pár ďalších rokov vyriešiť nový náter. Preto sme sa začiatkom roka 2020 rozhodli na výročnom presbyterstve osloviť niekoľko firiem, ktoré by boli ochotné, aj vzhľadom k financiám, urobiť nový náter a nevyhnutné opravy. Samozrejme sme museli informovať pamiatkový úrad v Lučenci, nakoľko náš evanjelický kostol je kultúrnou pamiatkou, aby nám udelili súhlas k opravám. Náš šikovný brat dozorca oslovil niekoľko firiem z okolia a

prijali sme ponuku od pána Richarda Bodora z Oždian. S dvomi kamarátmi pracoval prvý týždeň a potom ďalšie 2 týždne pracoval sám. Postupne zlanil celý kostol, odstránil starý náter, ošetril a opravil staré plechy na veži kostola. Potom natrel celú vežu a strechu.

Veľká vďaka patrí Pánu Bohu za to, že mladému horolezcovi z Oždian dával silu a chuť do práce. Veľké ďakujeme patrí aj obecnému úradu Cinobaňa za finančnú pomoc, samozrejme bratovi dozorcovi a všetkým ostatným ľuďom, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na vzácnom diele. Preto vás chcem povzbudiť slovami žalmistu: „Zvučne plesaj Hospodinovi celá zem! S radosťou slúžte Hospodinovi, vchádzajte pred Neho s plesaním!... Vchádzajte s vďakou do Jeho brán a

Foto zdroj: Mgr. Katarína Kučerová- Trtolová

s chválospevom do Jeho nádvorí, ďakujte Mu a dobrorečte Jeho menu! Lebo je dobrý Hospodin, naveky trvá Jeho milosť a Jeho vernosť z rodu na rod.“ 100. Žalm, 1-2 a 4-5

Mgr. Katarína Kučerová- Trtolová

Vydarený deň

Naša organizácia MS SČK Cinobaňa – Kat. Huta si už niekoľko rokov zvykla na krásny slovenský zvyk „Zbieranie liečivých bylín“.

Veľkú zásluhu na tomto majú tetuška Hanka Sujová, ktorá nás s veľkou láskou zasväcovala do účinkov liečivých bylín a pani Agnesa Kováčiková, dlhoročná členka výboru, ktorá navštevovala a študovala univerzitu stredného veku zdravú výživu a liečivé bylinky vo Zvolene.

Bylinky mali vždy svoj význam a zbierali sa podľa našich mám a starých mám do Jána. Naše žien-

ky si na tento účel vybrali miesto na Mašiarске chate a jej okolí. Najväčší úspech máva zber repíka, prasličky voľnej, ľubovníka bodkovaného, jahodových listov a materinej dúšky. Na tento zber

sme pozývali aj žiakov ZŠ v Cinobani s ich pani učiteľkou J. Lórinčíkovou, aby sme aj ich zasvätili do tejto krásnej aktivity.

Po zbere sme si zaužívali dobrý zvyk upiecť slaninku, špekáčiky, cibulku, posediť a podebatovať,

pripadne si zaspievať.

Tento rok sa náš zber uskutočnil na opačnej strane, a to na Turičkách, na pazbe, kde nás nasmeroval náš člen ČK Pavol Imre. Touto cestou mu chceme poďakovať aj za pozvanie k nemu na chatku, kde sme strávili pekné a veselé chvíle.

Naši chatári Miloš Zoka, Pavol Imre, Peťo Hédl a pani Marienka Palíková nám pripravili občerstvenie. Prežili sme krásny bylinkový deň.

Ešte raz za všetko ďakujeme a tešíme sa na budúci rok. Veď bylinky majú niekedy lepší účinok ako lieky.

Foto s minuloročného zberu. Zdroj foto: Anna Špaková

MS SČK Cinobaňa – Kat. Huta
Špaková Anna

Umenie dorozumieť sa...

Ilustračný obrázok, zdroj internet

Hodiny odbíjajúce čas nás často nútia bilancovať nielen úroveň našich pracovných výsledkov, ale aj to, ako hospodárime s časom, koľko vzácných a užitočných chvíľ sme strávili (či nestrávili) v kruhu svojich najbližších.

A tiež, či sme našim správaním alebo vyjadrovaním neublížili práve tomu, koho máme najradšej...

Lebo slovom, ako všetci dobre vieme, možno nielen pohladkať, ale aj hlboko poraniť. Hovorí sa, že umenie človeka zušľachtuje, pôsobí na jeho emócie, učí ho nielen vnímať, ale i rozdávať dobro. A medzi takýto druh „umenia“ patrí i schopnosť kultivovane jednať s ľuďmi. Už je to raz tak. Niektorí majú talent na hudbu, iní vynikajú v športe, ďalší ovládajú sedem cudzích jazykov. No každodenná prax a život nás, žiaľ, presvedčujú o tom, že ani ten, ktorý ovláda niekoľko jazykov, nevie sa niekedy primerane „dorozumieť“ medzi ľuďmi hovoriacimi jeho materinskou rečou a je takmer isté, že sú chvíle, keď nerozumie ani sám sebe. Umeniu sa dá priučiť. Teda dá sa priučiť (a vo vlastnom záujme by sa mal o to snažiť každý) aj umeniu správne komunikovať s ľuďmi. Kultivovane sa vyjadrovať a správať. Nezneužívať hlavný cieľ komunikácie, ktorým je prenos informácií, na príležitosť znevážiť, potupiť priameho účastníka rozhovoru alebo subjektívnymi výroky naštbiť dobré meno ďalšej neprítomnej osoby.

Osobitné zákonitosti má – komunikácia v niektorých špeciálnych situáciách – napr. v interakcii vedúci a podriadený, šofér a cestujúci v prostriedkoch hromadnej dopravy, predavač a kupujúci, zať a svokra atď. Málokto sa zamýšľa nad faktom, že rozličné sociálne situácie si vyžadujú aj dodržiavanie rozličných špecifických zásad a taktík pre správanie sa medzi ľuďmi. Nebezpečnou komunikáčnou pascou býva aj situácia, keď naše gestá, hlas, pohyby, výraz tváre hovoria niečo celkom iné ako naše slová. A predsa. Jedno by mali mať spoločné – úctu a porozumenie, vyjadrené pomocou kultúrnych jazykových prostriedkov, vnímavé vypočutie partnera a objektívne stanovisko v odpovedi. To všetko je zároveň predpokladom k otvorenej a kultivovanej komunikácii, predpokladom vytvorenia dobrých medziľudských vzťahov. Vzťahov, ktoré prinášajú radosť a šťastie do nášho obecného života. Vzťahov, ktoré nás netrápia, ale naopak – pozitívne formujú a obohacujú.

Jozef Varga

Týmto žije naša škola

Ako sme bojovali s „koronou“ ...

Po vyhlásení mimoriadnej situácie

16. marec 2020 priniesol zatvorenie škôl. Nikto netušil dokedy, nikto netušil, čo bude ďalej a čo nás čaká. Škola a celá dedina sa ponorila do ticha. Na ulici ste stretli málokoho, ovládol nás strach z neznámeho.

Deti však naďalej zostávali žiakmi a učitelia museli pokračovať vo svojej práci. Začalo vyučovanie diš-

tančnou formou – cez internet zadávaním úloh na stránku školy, niektorí učitelia dokonca on-line. Všetci sme si postupne zvykali na túto formu práce. Rodičia si doma pri svojich deťoch mohli vyskúšať „učiteľský chlebič“ a myslím si, že mnohí sa tešili, keď žiaci mohli opäť nastúpiť do školy.

Najťažšiu situáciu mali asi žiaci 9. ročníka. „Korona“ prišla v čase, keď sa mali najintenzívnejšie pripravovať na Testovanie 9 a prijímacie pohovory na SŠ. Popritom chceli stíhať

aj tanečnú prípravu na Venček. Žiaľ, nič z toho sa nakoniec neuskutočnilo. Dôležité však je, že všetci boli prijatí na stredné školy a užili si aj posledný školský deň peknou rozlúčkou.

Niektorí žiaci (a rodičia) si však toto obdobie pomýlili s prázdninami a nerobili nič. Asi si neuvedomujú, že ich to všetko dobehne v budúcom školskom roku.

Technickú stránku výučby zabezpečovala pani uč. Zuzana Danková, ktorej posielam za všetkých kolegov, žiakov, rodičov obrovské poďakovanie.

Ďalšie ďakujem patrí asistentom, ktorí „nabehali“ kilo-

metre, aby prinášali úlohy žiakom, ktorí nemali prístup na internet, priamo domov. Nápomocné bolo aj Komunitné centrum. Poďakovanie patrí aj vedeniu školy, ktoré celé „koronaobdobie“ zabezpečovalo organizačne. Nesmieme zabudnúť ani na učiteľov, ktorým sa určite zhoršili dioptrie, lebo museli prekontrolovať tisícky mailov a strávili stovky hodín pri počítači a pri vyhľadávaní materiá-

Starosta obce nezabúda na šikovných žiakov

Tradičné oceňovanie úspešných žiakov školy v dôsledku mimoriadnej situácie a bezpečnostných opatrení zmenil svoje miesto a scenár. Pán starosta Jozef Melicher navštívil školu a žiakom sa prihovril vo vestibule.

Sme veľmi radi, že túto akciu nevynechal, pretože tohtoroční deviataci od malička úspešne reprezentovali školu a obec v rôznych oblastiach – kultúra, šport, jazyky, olympiády... Preto bolo aj ťažké zostaviť zoznam ocenených žiakov. Ich počet sa nakoniec vyšplhal na štrnásť – Bango Marian, Behmer Matej, Borošová Soňa, Dolniaková

Alexandra, Ďurišová Nina, Falťanová Sára, Gajdoš František, Gondek Matej, Hegyiová Lea Mária, Hroncová Megan, Karáseková Natália, Spišiaková Liana z 9.ročníka a Zara Danková z 2. ročníka. Boli ocenení za výborné študijné výsledky, mimoriadnu aktivitu a účinkovanie v divadelnom súbore Athéna a folklórnom súbore Brezinka, za aktívnu prácu v Zelenej škole a Žiackom parlamente, za dlhoročnú reprezentáciu a šírenie dobrého mena školy a obce.

V závere pán starosta poďakoval Mgr. Zuzane Dankovej, ktorá odchádza na iné pracovisko, za jej dlhoročný prínos a prácu pre našu školu a obec.

Mgr. Vladimíra Albertová

Čo dalo a vzalo dištančné vyučovanie počas mimoriadnej situácie žiakom 8. ročníka

Prvé informácie o COVID-19 som zazrel na nete. Myslel som si, že to bude niečo ako chrípka. Názor som zmenil, keď sa to začalo šíriť z Číny až k nám. Nemal som pred tým strach, ale mal som rešpekt. Viac som sa obával o rodinu. Pravidelne som si umýval ruky a plnil všetky opatrenia.

Myslel som, že už horšie prísť nemôže. A potom to prišlo: On-line vyučovanie. Úlohy nám boli zadávané každý deň a my sme ich museli odoslať späť už urobené. Zo začiatku to bolo OK, ale časom boli úlohy ťažšie a ťažšie. Zrazu ich bolo veľa a ja som nevedel,

čím začať.

Dostali sme dotazník ohľadom učiva, kde sme sa mohli vyjadriť, či je množstvo zadaného učiva zvládnutelné. Bolo. Ale flákal som to.

Plusy: Naučil som sa samostatnosti, mohol som počúvať hudbu a oddýchnuť si pri učení.

Mínusy: Nebolo pre mňa ľahké prečítať si nové učivo a hneď z toho robiť úlohy. Potreboval som to počuť od pani učiteľky, potreboval

som jej vysvetlenie. Mnohým spolužiakom látku nemal kto dovysvetľovať. Bez školy som sa cítil opustený, akoby som nič nevedel. Zistil som, že škola je veľmi potrebná, že máme chrániť svoje zdravie, že čas, ktorý strávime s našimi najbližšími je drahší, ako si myslíme a namiesto hrania videohier, by sme sa mali venovať rodine. Je to jediná vec, ktorú máme navždy.

Mgr. Andrea Rogožníková

„Perly ducha“ našich žiakov:

- ❖ **Koňa dávali v staroveku na pohonné účely.**
- ❖ **Koľko hrán má kocka? 12. Ako si na to prišiel? No, 6x6.**
- ❖ **Dnes je Slovensko osídlené domami a činžákmi.**
- ❖ **Aké sú to autonómne oblasti? Tie, kde vyrábajú autá.**
- ❖ **Tvoja mama je môjmu otcovi bratranec.**
- ❖ **Ako vzniká dieťa? Spojením dvoch spermijov.**
- ❖ **Život pravekých ľudí skvalitňoval vynález Boha.**
- ❖ **Jánošík išiel do nejakého baru a tam mu nasypali hrach.**
- ❖ **Čo sa pestuje na Orave? Ihličnaté stromy.**
- ❖ **Mačka loví v moči.**
- ❖ **Čo robia filatelisti? Obaľujú filé.**
- ❖ **Zámená sú, že manželky, že tá pôjde do toho domu a zas pôjde do toho domu tá.**
- ❖ **Čo ste doma zavárili? Knedľu.**
- ❖ **Ja mám medzi nohami pravý uhol.**
- ❖ **Rimania považovali otrokov za hudobné nástroje.**

Zo zápisov Mgr. Vladimíry Albertovej

Výberové konanie na riaditeľa školy 2020

Obec CINOBAŇA, v zastúpení Jozefom Melichrom, starostom obce, v zmysle § 4 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 5 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme vyhlasuje výberové konanie na pozíciu **riaditeľa/riaditeľky školy**: Základná škola s materskou školou, Banská ulica 116/47, 985 22 Cinobaňa.

Na výkon kariérovej pozície riaditeľa základnej školy sa požaduje splnenie predpokladov podľa § 9 ods. 1 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 138/2019 Z. z.“) a § 39 ods. 3 zákona č. 138/2019 Z. z..

Prihlášku a ďalšie požadované doklady zasielajte do **04. 08. 2020** na adresu: **Obecný úrad Cinobaňa, Banská ulica 315/1, 985 22 Cinobaňa** s vyznačením na obálke: „**NEOTVÁRAŤ, VÝBEROVÉ KONANIE, ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU CINOBAŇA**“. Termín, čas a miesto výberového konania bude oznámený prihláseným uchádzačom, ktorí splnia požadované predpoklady najneskôr 7 dní pred jeho uskutočnením. Vyhlasovateľ výberového konania si vyhradzuje právo nezaradiť do výberového konania uchádzačov, ktorí nespĺňajú požadované podmienky.

Rozlúčka s predškolákmi

Foto zdroj: archív MŠ

roka 2019/2020 nastal čas, aby sme sa rozlúčili s našimi predškolákmi. Z malých detičiek, čo so slzami v očiach kráčali ráno do materskej školy, sa za pár rokov stali veľkí

Ako to už v júni býva zvykom, ani tento rok to nebolo inak. S blížiacim sa koncom školského

Foto zdroj: archív MŠ

Foto zdroj: archív MŠ

vystúpili s programom.

Z rúk pána riaditeľa RNDr. Stanislava Čopa a pani Mgr. Andrey Thuranskej prebrali osvedčenia o ukončení predprimárneho vzdelávania darčeky od Rady rodičov.

Rozlúčili sa s nimi aj mladší kamaráti malými upomienkovými

predškoláci, ktorí od septembra budú kráčať do školy s taškami na chrbte.

V utorok 30. júna poslednýkrát vystúpili v materskej škole pred svojimi kamarátmi a pani učiteľkami.

Po úvodnom príhovore pani zástupkyne Gabriely Šipekovej a triednej učiteľky Bibiany Hrončekovej deti slávnostne

darčekom. Nezabudli na nás ani žiaci 9. ročníka ZŠ, ktorí sa prišli piesňou s nami rozlúčiť. Všetkým našim predškolákom prajeme, aby v septembri s radosťou nastúpili do vytúženej školy a aby boli naďalej takí šikovní a robili všetkým okolo seba radosť.

Stanislava Balogová

Foto zdroj: archív MŠ

Cinobanský tel'atník

Foto zdroj: Július Jarábek

Kedysi chodili po Cinobani kravy. Bolo to poznať podľa ich bučania a množstva lajen na ceste. Ale boli to inteligentné tvory, každá krava vedela, pred ktorú bránu má večer „zaparkovať“.

Žiaľ, o dnešných „teliatkach“ sa to povedať nedá. Domov síce potrafia, ale ich prejav inteligencie (= pozdrav) nikde. To teliatko urobilo aspoň „bú“ ale-

bo „mú“. Žiaľ, dnešná mládež (a žiaľ, nielen mládež) chodí po dedine bez tohto základného prvku spolužitia komunity, bez pozdravu. Nie sme síce malou

dedinou, ale správame sa k sebe navzájom ako cudzinci. Nejaký som to bral ako samozrejmosť dnešnej doby, postupné uzatváranie sa do svojich škrupín, nezaujem o druhých. Až do doby, kým som nezačal navštevovať dcéru na západnom Slovensku. Pravidelne som vychádzal s vnúčatami na prechádzky po dedine a nestačil som sa diviť: každý (zdôrazňujem: každý!), koho sme tam stretli, sa pozdravil, prihovoril. Boli to ľudia, ktorých som nikdy nevidel, a ani oni nevideli mňa. Takže to asi nebude touto dobou. Asi to bude tým, že sa máme za čo hanbiť. Za seba, za výchovu našich potomkov. Pretože ten pozdrav je základnou vizitkou slušnosti spoločnosti. Stále sa mi z pamäti vynára zážitok

spred vyše 50 rokov. Šiel som s rodičmi po sídlisku v Lučenci. Stretli sme manželský pár, navzájom sa pozdravili. Ja nie. Tú facku si pamätám dodnes. Nepomohla mi výhovorka, že som sa nepozdravil preto, že ich nepoznám. To poučenie od rodičov mám v hlave dodnes: „slušní ľudia sa navzájom pozdravia“. A to sa niektorí starší ľudia zdravili spôsobom „ručičky bozkávajú“ alebo po lučenecky „kezi čokolom“.

Myslím si, že by sme sa mali nad touto úvahou všetci zamyslieť. A niektorým by možno pomohla aj tá výchovná facka. A záverom ešte jeden poznatok: z detí, ktoré ráno stretávam cestou do školy, sa dokážu pozdraviť práve tie počernejšie...

Júlio Jarábek

Spoločenská rubrika

Jubilanti

Narodili sa

V mesiacoch apríl, máj, jún a júl sa dožívajú životných jubileí

- ✿ Libuša Nádaská
- ✿ Ján Deák
- ✿ Oľga Cádriková
- ✿ Emília Rogožníková
- ✿ Emil Skýpala
- ✿ Anna Majeríková
- ✿ Jozef Suja
- ✿ Peter Suriak
- ✿ Mária Salajová
- ✿ Gabriela Berkyová
- ✿ Lýdia Hlaváčová
- ✿ Elena Lacušková
- ✿ Jozef Majer
- ✿ Miluša Urbančoková

Mnoho zdravia, šťastia, spokojnosti a pohody v kruhu blízkych prajú členovia komisie pre občianske záležitosti pri OZ v Cinobani

- ♥ Viktória Riasová
- ♥ Tereza Resutíková
- ♥ Nela Botová
- ♥ Haysley Gotthardová
- ♥ Oliver Oravec
- ♥ Nela Porubíaková

Opustili nás

- † Juraj Havran
- † Eva Čuvalová
- † Katarína Varechová
- † Ján Mrenica
- † Daniela Korimová
- † Božena Čániová

Ospravedlnenie redakcie

Redakčná rada sa ospravedľňuje p. Anne Golskej za chybné uvedenie mena v minulom čísle Cinobanského občasníka v rubrike Jubilanti.

Nasledujúce číslo Cinobanského občasníka vyjde v októbri 2020. Informácia pre dopisovateľov: Uzávierka čísla XVI/3 je do 15. septembra.

UPOZORNENIE!

Keďže sa v poslednej dobe množia prípady potulovania psov na verejnosti bez majiteľa,

ako aj ich útokov na obyvateľov obce, žiadame všetkých držiteľov psov, ktorí svojvoľne púšťajú psi alebo im samovoľne unikajú, o dodržiavanie všeobecne záväzného nariadenia o chove psov a povinnostiach majiteľov psov. Občanovi, ktorý nerespektuje zákaz voľného pohybu psa, bude za porušenie uložená pokuta do výšky 65 EUR. V prípade, že obec bude musieť zabezpečovať odchyt psov a umiestnenie ich do útulku, všetky náklady budú vyúčtované majiteľovi psa.

Michaela Gajdošová